C/2024/7210

10.12.2024 г.

P10_TA(2024)0007

Противопоставяне на акт за изпълнение: максимално допустими граници на ципроконазол

Резолюция на Европейския парламент от 18 септември 2024 г. относно проекта за регламент на Комисията за изменение на приложения II и III към Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на максимално допустимите граници на остатъчни вещества от ципроконазол и спиродиклофен във и върху определени продукти (D091952/05 – 2024/2759(RPS))

(C/2024/7210)

Европейският парламент,

— като взе предвид проекта за регламент на Комисията за изменение на приложения II и III към Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на максимално допустимите граници на остатъчни вещества от ципроконазол и спиродиклофен във и върху определени продукти (D091952/05),

— като взе предвид Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 г. относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета ([1]), и по-специално член 14, параграф 1, буква а) и член 49, параграф 2 от него,

— като взе предвид Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО ([2]) на Съвета, и по-специално член 4, параграф 1 и член 4, параграф 2, първа алинея, буква а) от него и точка 3.6.4 от приложение II,

— като взе предвид Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните ([3]) и за определяне на процедури относно безопасността на храните, и по-специално член 5, параграф 1 от него,

— като взе предвид членове 11, 13, 168 и 191 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС),

— като взе предвид мотивираното становище на Европейския орган за безопасност на храните (ЕОБХ), прието на 19 февруари 2021 г. и публикувано на 22 март 2021 г. ([4]),

— като взе предвид заключението относно партньорската проверка във връзка с пестицидите, прието от ЕОБХ на 8 ноември 2010 г. и публикувано на 25 ноември 2010 г. ([5]),

— като взе предвид становището, прието от Комитета за оценка на риска (КОР) на Европейската агенция по химикалите на 11 септември 2015 г. ([6]),

— като взе предвид член 5а, параграф 3, буква б) и член 5а, параграф 5 от Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за установяване на условията и реда за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията ([7]),

— като взе предвид член 115, параграф 2 и параграф 3 и член 112, параграф 4, буква в) от своя Правилник за дейността,

([1]) ОВ L 70, 16.3.2005 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 309, 24.11.2009 г., стр. 1.
([3]) ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1.
([4]) Мотивирано становище на ЕОБХ относно прегледа на съществуващите максимално допустими стойности на остатъчни вещества по отношение на ципроконазол в съответствие с член 12 от Регламент (ЕО) № 396/2005, Бюлетин на ЕОБХ, 2021 г., 19(3):e06483, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6483.
([5]) EFSA conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance cyproconazole (Заключение на ЕОБХ относно партньорската проверка на оценката на риска от употребата като пестицид на активното вещество ципроконазол), Бюлетин на ЕОБХ, 2010 г.;8(11):1897, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2010.1897.
([6]) Становище на КОР, в което се предлага хармонизирано класифициране и етикетиране на равнище ЕС на ципроконазол (ISO); (2RS,3RS;2RS,3SR)-2-(4-хлорофенил)-3-циклопропил-1-(1H-1,2,4-триазол-1-ил)бутан-2-ол, https://echa.europa.eu/documents/10162/6d98baeb-24aa-a683-28ec-d8adabee5461.
([7]) ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

— като взе предвид предложението за резолюция на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност на храните,

А. като има предвид, че едно от основните изисквания по време на протестите на земеделските стопани, проведени през първата половина на 2024 г., беше за справедливо и равно третиране на продуктите, внасяни от трети държави, които следва да следват същите стандарти като продуктите, произведени в Съюза;

Б. като има предвид, че ако проектът на регламент на Комисията бъде приет, това би дало възможност да продължи вносът в Съюза, който не отговаря на стандартите, към които се придържат земеделските стопани от Съюза;

В. като има предвид, че подобно положение би поставило земеделските стопани в Съюза в неблагоприятно конкурентно положение;

Г. като има предвид, че ципроконазолът е фунгицид от класа азоли, използван главно за зърнени култури, кафе, захарно цвекло, ябълки и грозде, както и фъстъци;

Д. като има предвид, че одобрението на активното вещество ципроконазол изтече на 31 май 2021 г.; като има предвид, че през септември 2018 г. беше подадено заявление за подновяване, но през декември 2018 г. то беше оттеглено; като има предвид, че всички разрешения за продукти за растителна защита, съдържащи ципроконазол, бяха отменени;

Е. като има предвид, че в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета ([8]) ципроконазолът е класифициран като токсичен за репродукцията от категория 1В, токсичен при поглъщане (acute tox. 3), токсичен за черния дроб (STOT RE 2), както и силно токсичен за водните организми (aquatic acute 1) и силно токсичен за водните организми, с дълготраен ефект (aquatic chronic 1) ([9]);

Ж. като има предвид, че ципроконазолът принадлежи към триазолната група инхибитори на ергостерол-биосинтезата и поради това може да причини въздействия, нарушаващи функциите на ендокринната система ([10]); като има предвид, че неговият потенциал за нарушаване на функциите на ендокринната система не е оценен от ЕОБХ в съответствие с научните критерии за определянето на свойствата, нарушаващи функциите на ендокринната система, установени в Регламент (ЕС) 2018/605 на Комисията ([11]), който се прилага от 10 ноември 2018 г.; като има предвид, че свързаните с ендокринната система въздействия често възникват при ниски дози, а за веществата, нарушаващи функциите на ендокринната система, често не съществува безопасен праг ([12]);

З. като има предвид, че във все повече публикации се изтъква, че азолните фунгициди са съществена причина за нарастващата устойчивост на околната среда към Aspergillus spp ([13]); като има предвид, че Комисията поиска от ЕОБХ да направи оценка на въздействието на употребата на азолни фунгициди, с изключение на лекарства за хуманна употреба, върху развитието на резистентни към азол Aspergillus spp.; като има предвид, че поисканият научен доклад все още не е публикуван и се очаква да бъде завършен едва през декември 2024 г. ([14]);

И. като има предвид, че поради това е целесъобразно съществуващите максимално допустими граници на остатъчни вещества (МДГОВ) за ципроконазол, определени в приложение II към Регламент (ЕО) № 396/2005, да бъдат заличени в съответствие с член 17 от посочения регламент, съгласно който Комисията следва да заличи МДГОВ, посочени в приложение II и приложение III към посочения регламент, до стойността по подразбиране от 0,01 mg/kg или до съответната граница на определяне, без да иска становището на ЕОБХ за дадено активно вещество, ако разрешението за това вещество е било отменено;

Й. като има предвид обаче, че в проекта на регламент на Комисията се предлага за голямо количество продукти (зърнени култури, семена, месо, черен дроб и бъбреци) МДГОВ да се запазят над съответната граница на определяне или стойността по подразбиране на МДГОВ от 0,01 mg/kg – въз основа на МДГОВ, установени от Комисията по Кодекс алиментариус (CXL);

([8]) Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1).

([9]) https://www.echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.130.443.

([10]) Заключение на ЕОБХ относно партньорската проверка във връзка с пестицидите от 8 ноември 2010 г.; Draskau, M.K., и Svingen, T., „Azole Fungicides and Their Endocrine Disrupting Properties: Perspectives on Sex Hormone-Dependent Reproductive Development“ (Азолови фунгициди и техните свойства, нарушаващи функциите на ендокринната система: перспективи относно репродуктивното развитие, зависимо от половите хормони), Frontiers in Toxicology 2022 г., 4:883254, https://doi.org/10.3389/ftox.2022.883254.

([11]) Регламент (ЕС) 2018/605 на Комисията от 19 април 2018 г. за изменение на приложение II към Регламент (ЕО) № 1107/2009 чрез установяване на научни критерии за определянето на свойствата, нарушаващи функциите на ендокринната система (ОВ L 101, 20.4.2018 г., стр. 33).

([12]) ЕОБХ, Scientific report of the Endocrine Active Substances Task Force (Научен доклад на работната група относно ендокринните активни вещества), Бюлетин на ЕОБХ, 2010 г.; 8(11):1932, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2010.1932.

([13]) Zhang, J., Jimenez, L.L., Snelders, E., Debets, A.J.M., Rietveld, A.G., Zwaan, B.J., Verweij, P.E., Schoustra, S.E., „Dynamics of Aspergillus fumigatus in Azole Fungicide-Containing Plant Waste in the Netherlands (2016-2017)“, (Динамика на Aspergillus fumigatus в растителните отпадъци, съдържащи азолни фунгициди, в Нидерландия, 2016 и 2017 г.), Applied and Environmental Microbiology 2021, 87:e02295-20, https://doi.org/10.1128/AEM.02295-20; Датски комитет по околна среда и храни относно резистентността към азол, https://www.ft.dk/samling/20181/almdel/MOF/bilag/407/2016336.pdf; Snelders, E., Camps, S.M.T., Karawajczyk, A., Schaftenaar, G., Kema, G.H.J., van der Lee, H.A., и др., „Triazole Fungicides Can Induce Cross-Resistance to Medical Triazoles in Aspergillus fumigatus“ (Триазолните фунгициди могат да предизвикат кръстосана резистентност към триазолите за медицинска употреба в Aspergillus fumigatus) PLoS ONE 2012, 7(3): e31801. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0031801.

([14]) https://open.efsa.europa.eu/question/EFSA-Q-2022-00040.

К. като има предвид, че Комисията предлага МДГОВ да бъдат определени на съответните равнища на CXL за грах (без шушулки), фасул, грах, ечемик, елда и други псевдозърнени култури, царевица, просо, овес, ръж, пшеница, кафе на зърна и захарно цвекло, мускули и мазнини от свине, едър рогат добитък, овце, кози и коне, както и мускули, мазнини и черен дроб от домашни птици, мляко от едър рогат добитък, овце, кози и коне, както и птичи яйца; като има предвид, че това означава, че МДГОВ за черен дроб и бъбреци от свине, говеда, овце, кози и коне ще бъдат запазени на съществуващите равнища от 0,5 mg/kg, за семена от рапица – на 0,4 mg/kg, а за соя – на 0,07 mg/kg; като има предвид, че за всички други продукти, за които няма CXL или стойности за допустимост на вноса, МДГОВ се намаляват до специфичните за отделните продукти граници на определяне, вариращи между 0,01 и 0,05 mg/kg;

Л. като има предвид, че през 2024 г. Комисията намали МДГОВ за тиаклоприд – активно вещество, класифицирано като токсично за репродукцията от категория 1B – до съответната граница на определяне, като заяви, че „в очакване на заключението на Органа от тази допълнителна оценка на риска [относно свързаните с ендокринната система последици] и предвид наличната относима информация по отношение на потенциално вредните последици за човешкото здраве, е целесъобразно временно да се намалят МДГОВ ... [за посочените продукти]“ ([15]);

М. като има предвид, че съображение 5 от Регламент (ЕО) № 396/2005 предвижда, че наличието на остатъчни вещества следва да не достига равнища, представляващи неприемлив риск за хората и когато е целесъобразно, за животните;

Н. като има предвид, че член 4, параграф 2, първа алинея, буква а) от Регламент (ЕО) № 1107/2009 предвижда, че остатъчните вещества от продукти за растителна защита трябва да не оказват никакво вредно въздействие върху здравето на хората, включително върху здравето на уязвими групи от населението, нито върху здравето на животните, като се вземат предвид познатите кумулативни и синергични въздействия; като има предвид, че точка 3.6.4 от приложение II към посочения регламент предвижда, че активно вещество, класифицирано в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 като токсично за репродукцията от категория 1A или 1B, не се одобрява, освен ако „остатъчните вещества от съответното активно вещество [...] в храните и фуражите не надхвърлят стойността по подразбиране, определена в съответствие с член 18, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 396/2005“; като има предвид, че в член 18, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 396/2005 се определя стойност по подразбиране от 0,01 mg/kg;

О. като има предвид, че член 3, параграф 2, буква ж) от Регламент (ЕО) № 396/2005 предвижда, че „допустимост на вноса“ означава МДГОВ, определена за внесени продукти, когато „използването на активното вещество в растителен продукт върху даден продукт не е разрешено в Общността по причини, различни от свързаните с общественото здраве за конкретния продукт и конкретната употреба“; като има предвид, че ципроконазол не отговаря на тези критерии, тъй като е забранен по здравословни причини, а именно – класифициран е като токсичен за репродукцията от категория 1B;

П. като има предвид, че съгласно член 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 178/2002 законодателството в областта на храните се стреми към постигането на една или повече от общите цели за висока степен на опазване на живота и здравето на човека и защита на интересите на потребителите, включително практики за лоялна търговия с храни, като по целесъобразност се вземат под внимание опазването на здравето на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и околната среда;

Р. като има предвид, че в своето съобщение от 20 май 2020 г., озаглавено „Стратегия „От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система“ ([16]), Комисията обяви, че „ЕС ще насърчава глобалния преход към устойчиви системи в сектора на селското стопанство и хранително-вкусовата промишленост в съответствие с целите на настоящата стратегия и целите за устойчиво развитие“ и че „чрез настоящата стратегия ЕС може да играе решаваща роля в определянето на световните стандарти“; като има предвид, че в стратегията Комисията изрично заявява, че „за по-устойчива продоволствена система на ЕС е необходимо да има още по-устойчиви практики от страна на нашите търговски партньори. За да подпомогне постепенното преминаване към употреба на по-безопасни продукти за растителна защита, ЕС ще обмисли — съобразявайки се с правилата на СТО и след извършването на оценка на риска — извършването на преглед на стойностите за допустимост на вноса за вещества, които отговарят на т. нар. „критерии за изключване“ и които представляват високо равнище на риск за здравето на човека“;

С. като има предвид, че практиката на определяне на високи МДГОВ насърчава двоен стандарт по отношение на земеделските стопани от Съюза и на земеделските стопани в трети държави, тъй като земеделските стопани извън Съюза могат да продължат да произвеждат съответните храни, като използват ципроконазол, и да ги изнасят за Съюза, което поставя земеделските стопани в Съюза в неблагоприятно конкурентно положение; като има предвид, че от друга страна използването на посочения пестицид застрашава здравето на селскостопанските работници, здравето на населението като цяло и околната среда в страните производителки;

Т. като има предвид, че член 191, параграф 2 от ДФЕС определя принципа на предпазните мерки като един от основните принципи на Съюза;

У. като има предвид, че Комисията трябва да осигури опазването на околната среда и да предпазва европейските граждани въз основа на наличната научна информация, като използва задълженията и правните възможности, предвидени в Регламент (ЕО) № 396/2005 и Регламент (ЕО) № 178/2002, за да се гарантира високо равнище на опазване на здравето на хората и животните и на околната среда;

([15]) https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/documents/089880/5/consult?lang=en.
([16]) COM(2020)0381.

Ф. като има предвид, че предложените МДГОВ не опазват здравето на гражданите в Европа и следователно противоречат на разпоредбите на Регламент (ЕО) № 396/2005 и Регламент (ЕО) № 178/2002;

Х. като има предвид, че МДГОВ следва да не се определят за активни вещества, които не са одобрени в Съюза поради опасения за здравето; като има предвид, че поради това нито една CXL, надвишаваща съответната граница на определяне или стойността по подразбиране от 0,01 mg/kg, не следва да се счита за безопасна за потребителите, тъй като ципроконазолът е класифициран като токсичен за репродукцията от категория 1B;

Ц. като има предвид, че при определянето на МДГОВ трябва да се вземат под внимание кумулативният и синергичният ефект и че е изключително важно спешно да се ускори разработването на подходящи методи за извършването на посочената оценка;

1. се противопоставя на приемането на проекта на регламент на Комисията;

2. счита, че проектът на регламент на Комисията е несъвместим с целта и съдържанието на Регламент (ЕО) № 396/2005 и Регламент (ЕО) № 178/2002, както и на Регламент (ЕО) № 1107/2009, включително точка 3.6.4 от приложение II към него;

3. отправя искане към Комисията да приложи принципа на предпазливост и да оттегли своя проект на регламент и да внесе нов проект в комисията;

4. призовава Комисията да представи на комисията нов проект на регламент за намаляване на всички МДГОВ за ципроконазол до границата на определяне или до стойността по подразбиране от 0,01 mg/kg за всички видове употреба и да отхвърли всякакви искания за допустимост на вноса;

5. отчита обстоятелството, че ЕОБХ разработва методи за оценка на кумулативните рискове, но също така отбелязва, че проблемът с оценката на кумулативните ефекти от пестицидите и остатъчните вещества е известен от десетилетия насам; съответно отправя искане към ЕОБХ и Комисията да предприемат мерки за решаване на проблема като абсолютно неотложен въпрос;

6. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция съответно на Съвета и на Комисията, както и на правителствата и на парламентите на държавите членки.